

การคลอดก่อนกำหนด

ทารกคลอดก่อนกำหนด คือทารกที่คลอดก่อนอายุครรภ์ 37 สัปดาห์ และ ส่วนใหญ่มีน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ทารกคลอดก่อนกำหนดผิวหนังจะบอบบางกว่าทารกที่คลอดครบกำหนด แพทย์ต้องนำทารกเข้าสู่ตู้อบ ทารกไม่สามารถกลับบ้านได้ทันที เนื่องจากอวัยวะต่างๆในร่างกายทารกเจริญเติบโตไม่เต็มที่ ส่งผลให้ทารกมีปัญหาสุขภาพ ทารกต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษทั้งที่โรงพยาบาลและที่บ้าน เพื่อให้ทารกมีการเจริญเติบโตได้อย่างสมบูรณ์ เหมือนเช่นทารกที่คลอดครบกำหนดปกติ

สาเหตุการคลอดก่อนกำหนด

- มารดามีการติดเชื้อ อาจติดเชื้อที่ระบบทางเดินปัสสาวะ ระบบทางเดินอาหาร ติดเชื้อที่บริเวณปากมดลูก ช่องคลอด ซึ่งการติดเชื้ออาจทำให้เกิดมีน้ำเดินก่อนกำหนด
- ปากมดลูกไม่แข็งแรง อาจเคยมีประวัติขูดมดลูกหรือปากมดลูกเปิดก่อนกำหนด
- รกลอกตัวก่อนกำหนด

- มีเลือดออกระหว่างตั้งครรภ์ เช่น รกเกาะต่ำ รกลอกตัวก่อนกำหนด ทำให้มีเลือดออกมาก
- มารดามีเนื้องอกที่มดลูก
- มารดาครรภ์เป็นพิษ
- มารดามีโรคประจำตัว เช่น โรคความดันโลหิต โรคเบาหวาน เป็นต้น
- มารดาใช้ยาเสพติด เช่น ยาบ้า การสูบบุหรี่

อาการที่พบบ่อยในทารกที่คลอดก่อนกำหนด

- ปอดทำงานไม่สมบูรณ์
- หายใจลำบาก และหยุดหายใจเป็นพักๆ
- ตัวเหลือง
- ตัวซีด
- ติดเชื้อได้ง่าย
- น้ำตาลในเลือด
- แคลเซียมต่ำ
- ชัก เกร็ง กระตุก

ภาวะเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อการทำงานของร่างกายของทารก ซึ่งทารกต้องได้รับการดูแลจากกุมารแพทย์อย่างใกล้ชิดเพราะอาจเป็นอันตรายถึงชีวิตได้

การดูแลทารกที่โรงพยาบาล

ทารกต้องอยู่ในห้องผู้ป่วยหนัก (NICU) ซึ่งเป็นห้องปลอดเชื้อจนกว่าจะร่างกายจะแข็งแรง การรักษาพยาบาลที่ทารกต้องได้รับคือ

- ต้องใช้เครื่องช่วยหายใจเนื่องจาก ทารกแรกคลอดส่วนใหญ่หายใจลำบาก
- ต้องให้อาหารทางสายยาง เนื่องจากทารกคลอดก่อนกำหนดการดูดกลืนยังพัฒนาไม่เต็มที่ ไม่สามารถดูดนมได้เอง
- ได้รับการตรวจจอประสาทตา เนื่องจากต้องให้ออกซิเจนเป็นเวลานาน อาจมีปัญหาเกี่ยวกับจอประสาทตาซึ่งเสี่ยงต่ออาการตาบอดได้
- ได้รับการตรวจพัฒนาการเนื่องจากทารกคลอดก่อนกำหนดอาจเกิดปัญหาพัฒนาการช้า จึงต้องพบแพทย์เพื่อกระตุ้นพัฒนาการ

การปฏิบัติตัวของคุณแม่เมื่อลูกนอนโรงพยาบาล คือคุณแม่สามารถมาเยี่ยมลูกที่ห้อง NICU ได้ทุกวัน หน้าที่ของคุณแม่ที่สามารถจะ ช่วยลูกได้ ระหว่างลูกอยู่ในโรงพยาบาล คือ การบีบหน้านม การเก็บหน้านม และนำหน้านมมาส่งให้ลูก และ คุณแม่ต้องมาเยี่ยมลูกสม่ำเสมอเพื่อเป็นกำลังใจให้กับลูกน้อย

สิ่งที่แพทย์ใช้พิจารณาให้ลูกน้อยกลับบ้านได้ คือ ร่างกายทารกแข็งแรง น้ำหนักประมาณ 2,000 กรัม ระบบต่างๆในร่างกายทำงานได้เป็นปกติ เช่น หายใจได้เอง ควบคุมอุณหภูมิได้ด้วยตนเอง กินนมได้ด้วยตนเองระบบขับถ่ายทำงานปกติ

การดูแลทารกที่บ้าน

- จัดบ้านให้อากาศบริสุทธิ์ เนื่องจากปอดยังทำงานไม่เต็มที่ อากาศที่ไม่สะอาด มีฝุ่นละออง อาจมีผลต่อระบบทางเดินหายใจลูกได้และควรระวังอย่าให้ลูกเป็นหวัด
- ให้กินนมแม่ ทารกควรได้รับนมแม่ตั้งแต่หลังคลอด โดยเฉพาะน้ำนมเหลืองของแม่ในช่วงแรกจะมีประโยชน์มากที่สุดและสร้างภูมิคุ้มกันตามธรรมชาติ เมื่อกลับบ้านควรให้กินนมแม่ต่อ แต่ช่วงแรกระบบการกลืนของทารกยังพัฒนาไม่เต็มที่อาจทำให้การดูดกลืนช้ากว่าปกติ แม่ควรให้ทารกกินนมช้าๆเพื่อป้องกันการสำลัก
- สังเกตอาการผิดปกติ ถ้าทารกซึม เป็นไข้ เป็นหวัด ท้องเสีย หรืออาการผิดปกติอื่นๆ ควรพบแพทย์ทันที

- การนำทารกมาตรวจตามนัด ติดตาม พัฒนาการ น้ำหนัก การกินนม การเจ็บป่วยทั่วไป รวมถึงการได้รับวัคซีน
- การกอดสัมผัสระหว่างแม่ลูกจะก่อให้เกิดความอบอุ่น และสร้างสายสัมพันธ์ที่ดี มีส่วนช่วยกระตุ้นพัฒนาการให้ดีขึ้น
- ระวังเรื่องอุณหภูมิ อย่าให้ลูกตัวเย็นหรือตัวอุ่นเกินไป เพราะร่างกายทารกยังไม่สามารถปรับอุณหภูมิได้อย่างเหมาะสม

พัฒนาการของทารกคลอดก่อนกำหนด ทารกกลุ่มนี้มักจะเจริญเติบโตและมีพัฒนาการเทียบเท่ากับเด็กวัยเดียวกันเมื่ออายุประมาณ 2 ปี ถ้าพบว่าเด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกายล่าช้า หมั่นมาพบแพทย์ และกระตุ้นพัฒนาการอย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้แก้ไขและรักษาได้ทันทั่วทั้งที่

ทารกคลอดก่อนกำหนด

จัดทำโดย

หอผู้ป่วยกุมารเวช3/ไอซียูทารกแรกเกิด

โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์

โทร056-219888 ต่อ 1202